

Fiche Coronakosten onder Uitgavenplafond zorg

- De uitgaven van VWS vallen uiteen in twee onderdelen die onder twee aparte budgettaire plafonds vallen: uitgaven op de VWS-begroting (onderdeel plafond Rijksbegroting) en uitgaven onder het Uitgavenplafond Zorg (UPZ) voornamelijk vanuit de Wet langdurige zorg (Wlz) en de Zorgverzekeringswet (Zvw). Dit fiche gaat alleen uit van de coronagerelateerde uitgaven onder het UPZ.
- Vanwege de coronacrisis zijn de ramingen van de zorguitgaven én dus ook de coronakosten met hogere onzekerheden omgeven dan normaal. De huidige ramingen geven wel het meest actuele beeld.
-
- Zorgverzekeringswet (Zvw)
-
- **Continuïteitsbijdragen, kosten voor zorg aan coronapatiënten en coronagerelateerde meerkosten**
- Binnen de Zvw zijn drie kostencategorieën te onderscheiden i.v.m. corona: continuïteitsbijdragen, kosten voor zorg aan coronapatiënten en coronagerelateerde meerkosten.
- Zorgaanbieders ontvingen in 2020 een **continuïteitsbijdrage** van zorgverzekeraars ter compensatie van vraaguitval door corona. Hiermee wordt de continuïteit van zorg in de toekomst gewaarborgd.
- De huidige cijfers laten een netto bedrag van ruim € 3 miljard in 2020 zien. Deze cijfers bevatten nog een onzekerheidsmarge; we krijgen nog updates van deze cijfers in 2021 en 2022 binnen en dan kan het cijfer nog veranderen.
- Zorginstellingen uit veel sectoren van de Zvw hebben in 2020 aanspraak gemaakt op een continuïteitsbijdrage. Het grootste aandeel van de ruim € 3 miljard ging naar de medisch-specialistische zorg (€2,4 miljard), huisartsenzorg (€113 miljoen) en wijkverpleging (€99 miljoen). Ook deze cijfers kunnen nog veranderen met de cijferupdates die we in 2021 krijgen.
- In 2021 maken minder zorginstellingen aanspraak op een continuïteitsbijdrage, omdat er in bepaalde sectoren in mindere mate sprake is van uitval van zorg. De verwachting is dat binnen de medisch-specialistische zorg in 2021 het

meeste aanspraak zal worden gemaakt op continuïteitsbijdragen. Met de begroting in september verwachten we hierover verder te kunnen informeren.

- De **kosten voor zorg aan coronapatiënten** betreffen kosten voor het leveren van directe zorg aan coronapatiënten. **Coronagerelateerde meerkosten** betreffen kosten om zorg veilig doorgang te laten vinden, het gaat om kosten voor persoonlijke beschermingsmiddelen en het paraat houden van bedden. Binnen de medisch-specialistische zorg zijn de kosten voor zorg aan coronapatiënten en de coronagerelateerde meerkosten het hoogst.
 - De huidige VWS-cijfers tonen een totaalbedrag van € 836 miljoen in 2020 voor coronagerelateerde meerkosten; dit is zonder het bedrag voor directe zorg aan coronapatiënten. Ten tijde van het Jaarverslag werden de kosten voor directe zorg aan coronapatiënten door zorgverzekeraars nog samen met kosten voor reguliere patiënten geregistreerd, het totaalbedrag voor meerkosten en zorg aan coronapatiënten zal dus nog hoger uitvallen. Zeer voorlopige inschattingen van zorgverzekeraars zijn dat het in totaal om circa € 1,3 miljard in 2020 zal gaan.
- Tegenover hogere uitgaven voor coronagerelateerde meerkosten en continuïteitsbijdragen staan lagere uitgaven door de uitval van reguliere zorg. Op basis van de inzichten bij Jaarverslag 2020 pakten de Zvw-uitgaven (€ 50,6 miljard) lager uit dan de raming bij de Begroting 2020 (€ 51,0 miljard) en even hoog als de raming bij eerste suppletoire begroting 2020 (€ 50,6 miljard).
- Het is voornamelijk lastig een betrouwbare raming van de Zvw-uitgaven te maken voor 2021. Dit heeft te maken met de hoge mate van onzekerheid van het verloop van de coronapandemie en de te leveren inhaalzorg. We verwachten met de begroting in september de Kamer verder te kunnen informeren over de ontwikkelingen van de coronagerelateerde Zvw-uitgaven.
- In de VWS-begroting 2021 (september 2020) was onduidelijk wat de effecten van corona in 2021 zouden zijn en is daarmee in de budgettaire prognoses geen rekening

gehouden, met uitzondering van een aantal specifieke coronagerelateerde Zvw-uitgaven in 2021: paramedische herstellzorg (€ 40,8 miljoen), opschaling van de capaciteit in het eerstelijnsverblijf (€ 25 miljoen) en ambulancevervoer t.b.v. opschaling IC-capaciteit (€ 4 miljoen). Dit zal hoger worden omdat hier de directe kosten van zorg aan coronapatiënten en de coronagerelateerde meerkosten samenhangend met de tweede en derde golf nog niet in zijn meegenomen.

▪

Zorguitval

- Het bedrag aan reguliere zorg wat als gevolg van corona in 2020 geen doorgang heeft kunnen vinden is op basis van de huidige gegevens nog niet te bepalen, omdat de directe zorg aan coronapatiënten en reguliere zorg door zorgverzekeraars nog samen geregistreerd waren ten tijde van het Jaarverslag. Er is een traject gaande om dit onderscheid zichtbaar te maken in de cijfers. Zorginstellingen zijn overigens financieel gecompenseerd voor de uitval van zorg via de continuïteitsbijdragen.

▪

Catastroferegeling

- Zorgverzekeraars kunnen worden gecompenseerd voor coronagerelateerde uitgaven via de **catastroferegeling** (art. 33 Zvw). Naar alle waarschijnlijkheid halen de meeste verzekeraars de drempel voor een compensatie uit de catastroferegeling (op macroniveau is de drempel circa € 1,0 miljard).
- In het kader van de catastroferegeling zal het Zorgverzekeringsfonds ten laste van 2020 naar huidige inschatting een bijdrage verstrekken van € 1,0 miljard aan verzekeraars. Dit bedrag kan nog wijzigen als er meer zicht is op de coronakosten.

▪

Wet langdurige zorg (Wlz)

- In de Wlz zijn op basis van bestuurlijke afspraken financiële maatregelen getroffen. Het gaat hierbij o.a. om het compenseren van doorlopende kosten bij een lagere productie en het vergoeden van extra kosten als gevolg van

de COVID-19-pandemie. De NZa heeft deze financiële maatregelen in beleidsregels nader uitgewerkt.

- Zorgaanbieders binnen de Wlz maken extra personele en materiële kosten i.v.m. het coronavirus. Het gaat om kosten die volgen om de zorg veilig en verantwoord te kunnen leveren. Zoals persoonlijke beschermingsmiddelen en extra personeelsinzet door hoger ziekteverzuim. Deze meerkosten corona worden geraamd op € 452 miljoen voor 2020 en € 150 miljoen¹ voor 2021.
- Ook zijn zorgaanbieders binnen de Wlz gecompenseerd voor doorlopende kosten. Het februari-advies van NZa schatte in februari 2021 in dat dit € 306 miljoen was in 2020.
- De cijfers van de meerkosten en compensatie doorlopende kosten zijn nog niet definitief en zullen nog worden geactualiseerd. Ik verwacht u in de voorlopige kaderbrief Wlz-kader 2022 op basis van een advies van de NZa een geactualiseerd beeld te doen toekomen.

▪
▪

▪ **Facts (niet om uit te spreken)**

▪

▪ **Continuïteitsbijdrage (CB)**

- Zvw-sectoren met CB in 2020 (indeling volgens VWS-begroting)
 - Huisartsenzorg
 - Tandheelkundige zorg
 - Paramedische zorg (fysiotherapie, logopedie, ergotherapie, dieetadvisering en oefen therapie)
 - Geboortezorg (verloskunde en kraamzorg)
 - Zorg voor zintuigelijk gehandicapten
 - Medisch-specialistische zorg
 - Geriatrische revalidatiezorg
 - Eerstelijnsverblijf
 - Geneeskundige geestelijke gezondheidszorg
 - Apotheekzorg
 - Hulpmiddelen
 - Wijkverpleging
 - Ziekenvervoer
 - (Overige curatieve zorg)
-
- Zvw-sectoren met CB in 2021 (indeling volgens VWS-begroting)
 - Medisch-specialistische zorg: hier is specifiek een nieuwe regeling afgesloten in 2021
 - Geriatrische revalidatiezorg: hier is specifiek een nieuwe regeling afgesloten in 2021
 - Eerstelijnsverblijf: hier is specifiek een nieuwe regeling afgesloten in 2021
 - Geneeskundige geestelijke gezondheidszorg: doorloop regeling uit 2020
 - Wijkverpleging: hier is specifiek een nieuwe regeling afgesloten in 2021
 - (Overige curatieve zorg: doorloop 2020/deels nieuwe regeling MSZ)
-
- **Proces updates:**
 - Bij de Zvw krijgen we een update van continuïteitsbijdragen en coronagerelateerde meerkosten met de Q2-cijfers van het Zorginstituut in augustus. Deze zullen overigens nog steeds een grotere onzekerheidsmarge kennen dan voor corona, maar geven wel de actuele stand weer. Deze zullen we verwerken in de VWS-begroting en met Prinsjesdag naar buiten komen.

¹ 1^e suppletoire begroting 2021, Ministerie van VWS

- Bij Wlz hebben we een update gekregen met het mei-advies en krijgen we nog een verdere update met augustus van de coronameerkosten en compensatie doorlopende kosten 2020/2021. Het mei-advies is nog niet openbaar, dus daarom is in dit factsheet van het laatste openbare NZa-advies uitgegaan; het februari-advies.

-
-
-